

Novice iz domačih krajev

80 letnik 50 let naročnik »Slov. gospodarja«. Dne 10. oktobra je duševno in telesno še popolnoma čil obhajal v Bočni 80 letnico rojstva Krajncv oče Franc Čepak sredi ljubečih otrok in lepega venca vnukov in vnukinj. Dosti veselja in tudi žalosti je doživel, posebno ko mu je umrla zvesta družica in deset otrok. Štirje živi so lepo oskrbljeni. Zanimivo je, da si je troje hčerk v Hrastniku poiskalo življenjske spremljevalce. Prva mizarja, druga trgovca, tretja restavratorka gospa Ana je vsakemu Hrastničanu znana. Jubilant je, odkar je nehal ministrirati pa do pred 12 leti vozil splave na jugovzhod. Celó v Romunijo ga je nekajkrat prinesla mokra pot. Zdaj ne zamudi nobene delavniške sv. maše. Saj se kot »kr-mariš« tolikokrat na vodi niti nedeljske ni mogel udeležiti. Naj mu da Bog milost, da bo doživel biserni jubilej naročnika »Slovenskega gospodarja«!

Župnijski izpit na bogoslovni visoki šoli v Mariboru so dne 9. in 10. oktobra položili gg.: Berden Jožef, ekspozit, Hotiza; Bratuša Alojz, kaplan, Laško; Gabor Alojz, kaplan, Sv. Pavel pri Preboldu; Gorogranc Martin, provizor, Trbovlje; Jager Franc, kaplan, Pištanj; Kušar Stefan, kaplan, Sv. Lovrenc na Dravskem polju; Laura Mihael, kaplan, Sv. Benedikt v Slov. goricah; Ornik Friderik, kaplan, Makole; Prelog Ludovik, vikar, Hrastnik; Jan-ko Škraban, kaplan, Ljubno; Vogrinec Anton, kaplan, Zetale.

V zadnjem hipu preprečena velika prometna nesreča. Dne 11. oktobra zvečer se je zaletel mariborski mestni avtobus v železniško zapornico na prelazu na Tržaški cesti v Mariboru. Bilo je temno ter precej megleno in je opazil šofer, da so zapornice spuščene tik pred njimi. Ker v trenutku potegnjene zavore niso dovolj prijele, je avtobus zapornico predril in obstal sredi na tračnicah. Položaj je bil za popotnike strahoten, ker je bilo slišati sopihanje prihajajoče lokomotive. Prišlo bi bilo do velike prometne nesreče, da ni železniški čuvaj s signali ustavil stroj.

Tekstilna delavka ponesrečila. Huda nesreča je zadela v Mariboru tekstilno delavko Kristino Plečko. Na tkalnem stroju se je zlomila os pri čolničku in stroj ji je pognal čolniček z vso silo v glavo. Čolniček ji je prebil čelo in so jo prepeljali reševalci v bolnišnico.

Nesreča pleskarja. V mariborski stolni in župni cerkvi je padel pleskar Franc Plevanč 3 m globoko z odra in obležal nezavesten. S hudimi poškodbami na glavi je bil oddan v bolnišnico.

Stare posebnost so odpravili. Dve prastari posebnosti so nedavno odpravili na Kitajskem. Prva je bila ta, da so bolniki le tedaj plačali svojega zdravnika, če so bili zares ozdravljeni. Če je pa kdo spet zbolel, mu ni bilo treba zdravnika plačati. Druga pa je bila ta, da je moral sleherni zdravnik, kadar je kdo umrl, ki ga je on zdravil, prižgati pred svojimi vrati lučko. Tako je bilo mogoče že od daleč spoznati zdravnika, ki mu je pomrlo največ bolnikov. Zdaj sta ti dve naredbi, ki sta bili za zdravnike zares ne-rodni, a mogoče tudi koristni, vendar odpravljene.

Dragocena ruska knjižnica v Washingtonu v Združenih državah. Parlamentarna knjižnica v Washingtonu je lastnica

Nesreča očeta in sina. 50 letni delavec Ivan Klet iz Prepolj v župniji Št. Janž na Dravskem polju je nakladal s svojim 19 letnim sinom Ivanom hlode na železniški postaji Rače-Fram. Pri delu sta prepozno opazila brzovlak, ki je zadel na enem koncu v hlod. Hlod je z vso silo priletel v oba delavca ter ju vrgel po tleh, pri čemer si je Klet Ivan starejši zlomil nogo in rebra ter dobil tudi poškodbe na glavi, sin pa ima zlomljeno nogo. Oba so prepe-
ljali v mariborsko bolnišnico.

Najden s počeno lobanjo. 53 letnega hlapca Antona Brglez, uslužbenega pri ptujskem gradbenem podjetju Deng, so našli pred hlevom v nezvesti in s počeno lobanjo. Menijo, da je padel v globino, ko je šel na senik, in je obležal čez noč v dežju ter nezvesti. Prepe-
ljali so ga v ptujsko bolnišnico v zelo nevarnem stanju in je tam tudi umrl.

78 letni starček omahnil v potok in utonil. Letos nas je Bog blagoslovil z dežjem, kakor že dolga leta poprej ne. V takem deževnem vremenu se je napotil tudi 78 letni Matija Kovač iz Pečarovec v Prekmurju k svojemu v bližini se nahajajočemu sinu. Pot ga je vodila preko zasilne brvi na potoku. Ker je bila brv mokra, je starčku spodrsnilo, padel je v narasli potok ter utonil. V vodi so ga opazili otroci, ki so opazovali deroči potok, zato so obvestili mimo idočega moškega, ki je starčka izvelel iz vode. Njegova nesrečna smrt je po vsej okolici vzbudila veliko sočustvovanje.

Pri prelaganju hlobov dobil hude poškodbe. Pred kratkim je 17 letni Požonec Stefan iz Kobilja v Prekmurju prelaga hlobo. Pri delu je po nesrečnem naključju padel pod hlod, ki mu je prizadel tako hude poškodbe, da je moral v bolnišnico.

Nesreča pri sekanju drv. Pred dnevi je v Orešju pri Dolnji Lendavi v Prekmurju posestnik Nežič Milan pripravljaval drva za zimo. Pri sekanju pa je imel smolo in si je sekuro z vso močjo zasadil v nogo ter si naredil tako rano, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Ob štiri prste na roki. Štiri prste na roki je odrezala cirkularka 63 letnemu tesarju Francu Lamutu iz Spodnjih Zreč pri Konjicah.

Voz se je prevrnil na 26 letnega mizarskega pomočnika Avgusta Lesjaka iz Levca pri Celju in mu je pri tem zlomilo nogo.

Rudar se nabodel na kol. 26 letni rudar Gregor Rančigaj iz Gotovelj pri Zalcu je padel pri Sv. Jederti nad Laškim z drevesa in se je nabodel na kol. Hudo poškodovanega so oddali v celjsko bolnišnico.

Nesreča s puško. S puško se je obstrčil ponesreči 17 letni Jurij Šumečnik, sin posestnika

Kadar kupujete

ASPIRIN

tablete, ne pozabite pogledati, da li vsak zavitek in vsaka posamezna tableta nosi „Bayer“-jev križ, ki ga mora imeti. Ni namreč Aspirina brez „Bayer“-jevega križa.

Opisno pos. pod št. 1057 od 28. 10. 1934

iz Šmihela pri Mozirju. Naboj mu je razmesaril dlan na desni roki.

Podlegla poškodbi. Poročali smo, kako je odbil tovorni vlak s proge 17 letno Angelo Dezelak, hčerko posestnika iz Radobja pri Laškem. S prebito lobanjo so spravili Angelo v celjsko bolnišnico, a ji ni bilo več pomoči.

Po čudežnem naključju ostal živ. Elektromonter Vinko Pogačnik je odklopil v transformatorju v Mostah na Kranjskem v naglici napačno zvezo. Po odkloplitvi se je podal na devet metrov visok drog in se je pripel nanj. Komaj se je dotaknil žic, ga je zagrabil 380 voltov močan tok. Preden mu je prišla pomoč in je bila odklopljena prava zveza, je preteklo dobrih deset minut. Pogačnik se je onesvestil, ima močno opečene roke, a je ostal nekako čudežno živ.

Pri spravljanju hlobov smrtno ponesrečil. Anton Sodja, 16 letni sin malega posestnika iz Mojstrane na Gorenjskem, je spravljal v bližini slapa Peričnika hlobo čez visoko previsno steno. Debel hlod ga je spodnesel preko stene

Ali Vam je vseeno, če ima Vaš сосед slab ali protiverski časopis? Da se njegovi otroci zastrupljajo s čitanjem opolzkih podlistkov?

Junak divjine

Ameriški roman

14

Erik samo tega ni razumel, zakaj Marija že prej ni bila priglasi svojih zahtev po tej zemlji. In zakaj se ni oče naselil v tej čudoviti dolini? Skrben gospodar bi pridobil iz te rodovitne zemlje milijone. V taki deželi, kakor je Nevada, kjer prevladujejo puste pokrajine, pomeni tak kos rodovitne zemlje pravo bogastvo. V dolini je prostor za največje črede. Prvi Linscott, ki je bil odkril to zemljo in je pozneje ni mogel obdelovati, je bil gotovo Marijin dedek, o katerem je bila govorila; skrivnost, ki jo je bila hotela razodeti njemu in Rogerju, se je gotovo nanašala na Rajski dol. Po dedekovi smrti se ni nihče zmenil za to dolino, o kateri se je širila govorica, da je raj Nevada.

Zakaj je Marija šele zdaj prijavila svoje zahteve po Rajskem dolu? Na to vprašanje si Erik ni mogel odgovoriti. Samo Rogerjev načrt mu je bil jasen: da si na vsak način pridrži raj Nevada. Ali je vedel, da je Marija Linscott že na poti, da prevzame svojo lastnino? Ali ga je Marijin pojav v Hillu prav tako presenetil ko dejstvo, da Erik pozna Rajski dol in je videl Linscottove me-
nike? Naj bo kakor koli, dejstvo je, da je Asplet človek,

ki se ne bo zlahka vdal. In to je za Marijo najbolj nevarno. Kar tesno mu je bilo pri srcu ob misli, da je Marija v nevarnosti.

Erik je vselej, ko je mislil na Marijo, začutil v srcu neko gorkoto, kar se mu ob misli na Anito Orloga ni dogajalo, čeprav je Anito bolj poznal ko Marijo.

Nekako eno leto po prevzemu posestva, se je priselil v tisti kraj stari Orloga in je postal njegov sosed. On tedaj še ni imel izkušenj, a je vključ temu precej trezno znal presoditi ljudi in razne pojave. Stari Orloga se mu ni dopadel in je čutil do njega neko odvratnost. Zakaj, si ni mogel pojasniti. Toda Anita je bila mlada in ljubka. Erik ji je zaupal. A tudi ona je kmalu pokazala svojo pravo naravo. Tedaj je bilo konec prijateljstva. Anita si je sicer prizadevala, da bi si pridobila njegovo ljubezen, toda zaman. On je spoznal, da je njej samo do igrankanja in se ni mogel ogreti zanjo. Poznejši dogodki pa so ga popolnoma odtujili.

Razmišljanje je mladeniča utrudilo, a zadremati vendar ni mogel. Zadnji doživljaj ga je preveč razburil.

Vstal je. Prepričati se je hotel, ali se Marija ni mogoče vrnila. Pri zadnjih vratih je smuknil ven. Na dvorišču je pazljivo pogledal okrog sebe. Marije ni bilo.

Vrnil se je v gostilniško sobo. Zleknil se je po klopi, a zaspati ni mogel. Manjkalo mu je proste narave, svežega zraka, taborskega ognja. Če ni bil doma, ni nikdar

In je fant padel globoko v dolino. Malo živega ga je našel njegov brat, ki je oskrbel prevoz na njegov dom v Mojstrani, kjer je radi prehudih notranjih poškodb umrl.

Zahtevamo slovenski jezik! Čudno se nam zdi, da na primer v Soboti slišimo še danes v trgovinah govoriti nemško, madžarsko in pa hrvaško. Nekaj trgovin je, ki sploh ne znajo slovenskega jezika, govorijo vam neko spake-dranko. Da bi vsaj prekmurščino obvladali. In zanimivo je, da se to godi navažno v judovskih trgovinah. Imamo v Soboti zelo bogate Jude, milijonarje, pa noben od teh ne da zaslužiti našim delavcem, da bi dal na primer kaj zidati. Denar so menda naložili v inozemstvu. Za sedaj imen ne bomo navajali. V dvajsetih letih bi se vsak naučil našega jezika, če pa morda s tujim jezikom izzivate, pa se vam to zna hudo maščevati! Mi tudi Hrvati nismo in zato ne maramo, da bi se z nami govorilo hrvaški. Imamo v rokah dva računa od dveh judovskih trgovcev, na enem je žig, na drugem pa pisano: Plačeno in Izdaje se donosilcu ove cedule. Tudi v tem oziru bo treba narediti red!

Za mrtvega proglašeni se vrnil zdrav ter vesel. Iz Marenberga nam poročajo o bolj redkem slučaju, da se je vrnil z mrtvaškim listom za rajnega proglašeni popolnoma zdrav. Julija meseca je naplavila Drava v Selnici ob Dravi mlajše moško truplo, ki je bilo že dalje časa v vodi in v precej razpadlem stanju. Truplo so v Selnici pokopali in izstavljen je bil o pokopanem mrtvaški list, glaseč se na ime Alojz Bratuša, pekovski pomočnik iz Marenberga. Bratuša je namreč izginil neznano kam ravno ob času, ko je bil naplavljen neznani utopljenec v Selnici. Bratuševa mati, katera posedla v Marenbergu brivnico, si je ogledala neznančovo truplo in izjavila, da gre najbrž za njenega sina. Dne 8. oktobra pa je bil Alojzij Bratuša izgonskim potom poslan v Marenberg iz Kranja, kjer se je potepal brez posla. Zdravemu ter veselemu Lojzetu so v Marenbergu povedali, da je o njegovi smrti v Dravi bil izstavljen mrtvaški list. Njegova mati je poravnala pogrebne stroške in najela za sina mašo zadušnico. Omenjeni Bratuša je že parkrat zginil od doma in je bil od oblasti vrnjen pristojni občini. Tokrat pa je njegova nenadna vrnitev sprožila kočljivo vprašanje: kdo bi naj bil oni utopljenec, za katerim je plačala Bratuševa mati pogreb in mašo zadušnico ter je bil izstavljen o njegovi smrti in pokopu mrtvaški list? Oblast je postavljena pred novo in težko uganke, ker so Bratuševi slučaj pri nas, ki nismo v vojnem stanju, zelo redki.

Plinski vrelec. Uprava zdravilišča Slatina Radenci išče pitno vodo in je izvedla tozadevna vrtanja. V globini sto metrov so našli pri

Bukov žir

zrelo, odpadlo blago, kupujem v vagonih pošiljkah franco vagon nakladalna postaja. — Ponudbe na

Reklam Rozman, Ljubljana, Pržakova 8/I. 1408

vrtanju na plinski vrelec, kateri je pogol v soko v zrak pod izrednim pritiskom zemljo in kamenje. Gre za ogljikovo kislino, ki se je nabrala v teku časa v podzemeljski duplini in je dobila ob priliki vrtanja izhod na prosto. Plinski vrelec preiskujejo, ako bi ga bilo mogoče na kak način uporabiti.

Izreden pojav prirode. V Ptuj vzbujajo obče občudovanje ter pozornost izreden pojav prirode v jesenski dobi na vrtu g. Berliča. Zlahtna hruška, kateri je že odletelo listje, je začela znova odganjati. Kljub hladnemu in deževnemu vremenu je pogolalo drevo snežnobelo cvetje. Nekaj cvetov je že odevetelo, a še vedno poganjajo novi. Ljudski preroki napovedujejo iz jesenskega cvetja hudo zimo.

Sanatorij v Mariboru: Tyrševa ulica 19, tel. št. 23-58, je najmoderneje urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja specialist kirurg dr. Černič. 23

Požari

V Čretu pri Celju je začela na vse zgodaj zjutraj goriti baraka, v kateri je bil tudi hlev, pri posestniku in krojaškem mojstru Baumgartneru Valentinu. Vnela se je že vsa streha na hiši. Sosedji so opazili ogenj in so vzbudili domače ter so pogasili hišo in jo rešili. Škoda je 5000 din.

Dopoldne okrog desetih se je pojavil rdeči petelin v gospodarskem poslopju posestnika in železničarja Cirila Božuna v Trnovljah pri Celju. Doma so bili samo otroci in so kričali za pomoč. Gasilci so rešili iz hleva živino. Iz goreče hiše so oteli iz predala 30.000 din gotovine. Škoda znaša 80.000 din.

V Trški gorici pri Kalobju je pogorel hlev Leopoldine Vrečko, ki je oškodovana za 50.000 din. Ogenj je nastal najbrž radi neprevidnosti neznanega popotnika, ki je prenočil na hlevu.

Ponoči je nenadoma začela goriti hiša posestnika Birman Jožefa iz Prosenjakovcev v Prekmurju. Ker je bila hiša s slamo krita in večinoma lesena, je bila kmalu vsa v ognju. Zgorelo je s hišo vred tudi vse seno, pohištvo in gospodarsko orodje. Škoda je precejšnja. Ker je gospodar dal poslopje v avgustu visoko zavarovati in ker so na

Vaš sosed nima nobenega časopisa. Kaj boste storili?

drugem mestu našli precej stvari, o katerih je trdil, da so zgorele, je padel nanj sum, da je ožen podtaknil, radi česar so ga retirali. Zadevo ima sedaj v rokah sodišče.

V Markovcih v Prekmurju je zgorelo Gorza Adamu ostreže s slamo krita poslopja. Gorza je že dalj časa v Ameriki in se je naselila v hišo občinska reva Julija Kraus. Zvečer ognja ni pogasila, zato so se vnele saje, kar je povzročilo nesrečo. Poslopje ni bilo zavarovano.

V Ivanovcih v Prekmurju je zgorela oslica slame. Obstoja je velika nevarnost za v bližini stoječa poslopja, pa so požrtvovalni gasilci očuvali vas pred nesrečo.

Mlad tat. Franc Rožič, posestnik na Otiškem vrhu pri Dravogradu, je hranil doma v zaklenjeni omari 5400 din kot preostanek od volovskega izkupička. Dne 7. oktobra je opazil, da mu je nekdo sunil omenjeno vsoto. Orožniki so imeli kmalu 16 letnega Antona Rogerja, ki si je koj po tatvini kupil novo obleko, čevlje in bicikel, na katerem se je odpeljal v Maribor in Slovenjgradec. Orožniki so ga prišli v Dravogradu. Tatvino je priznal in izpovedal, da jo je izvršil v družbi 25 letnega tovariša, ki je pa pobegnil.

20 tatvin pojasnil en detektiv. Pred štirimi meseci iz Ljubljane v Maribor premeščeni policijski detektiv g. Franc Lakovič je imel te dni prav lep uspeh. Posrečilo se mu je zaslediti štiripresno tatvinsko družbo okoli 20 letnih mladeničev, ki so se vtihotapljali v spalnice in krađli, kar jim je prišlo pod roke. S skrbnimi poizvedbami je pojasnil 20 tatvin, mnoge žrtve je celo sam obvestil, da so bile okradene in tega niso vedele, dokler jim ni vrnil ukradenih predmetov. Dva člana tatvinske družbe je g. Lakovič že prijel, ostala dva pa bosta tudi v kratkem v rokah pravice.

Cerkveno mizico z nabiralnikom ukradel. V Usnjarski ulici v Mariboru so našli cerkveno mizico z nabiralnikom, ki je bil že odtrgan. Ugotovljeno je bilo, da je bila mizica z nabiralnikom ukradena v frančiškanski cerkvi. Koliko plena je dobil drzni tat, ni znano, gotovo pa je, da je bilo v nabiralniku precej drobiža.

Hrast mu je posekal. Posestnik Kaloh iz Razvanja pri Mariboru je prijavil radvanjakim orožnikom, da mu je posekal nekdo v njegovem gozdu pod Pohorjem 1000 din vreden hrast in ga je odpeljal na svoj dom, da bi napravil iz debela doge. Orožniki so našli na domu ovađenega hrastovo drevo.

Orožniki so ga razkrinkali in mu oteli življenje. V gozdovih okrog Vrhol pri Slov. Bistrici je zadel 5. oktobra lovski čuvaj Alojzij Matuš iz Slov. Bistrice na službenem obhodu na mladega fanta, kateremu sta gledali izpod suknje cevi lovske puške. Kakor hitro je pozval čuvaj neznanca na stoj, je ta skočil za grm in nameril na preganjalca. Slednji je bil hitrejši in je ustrelil proti nasprotniku, ki je pa zbežal, a mu je na pobegu padel klobuk z glave. S pomočjo klobuka so orožniki dognali, da gre za 19 letnega Petra Tkavca z Vrhol. Našli so ga doma v postelji, ker je imel v telesu 18 šiber, pa ni pustil iz bojazni pred razkrinjanjem, da bi bili domači poklicali zdravnika. Orožniki so mu omogočili zdravniško zdravljenje

spal v zaprtem prostoru. Že v otroških letih se je navadil na življenje v naravi.

Čez čas je vstal in šel v hlev pogledat h konju. Potem je šel okrog hiše in nazadnje se je podal na ulico. Zdelo se mu je, da je za nekim razsvetljenim oknom zagledal Marijino podobo. Ni se ustavil, temveč je šel nazaj v gostilno.

Zrak v sobi ga je dušil. A vznemirjalo ga ni samo to. To svidenje z Marijo ga je pretreslo in to noč je moral uvideti, da deklice ni in ne bo mogel pozabiti. Tu ni pomoči, naj si še tako dopoveduje, da Marija ni zanj ustvarjena.

Sicer pa ni bilo potrebno, da bi ravno o njej bil govor. Četudi bi šlo za popolnoma tujo brezmočno osebo, bi se boril Erik z isto odločnostjo za njene pravice, kakor je storil v Marijinem primeru. Spomin na srečanje z Marijo na Walserjevem domu sploh ni bil primeren za to, da bi vzbujal navdušenje za deklico. Toda Erik je takoj našel zanj opravičilo: mladi deklici ni težko zmešati glavo, zlasti še za Rogerja ne, ki ima tako sijajne igralske zmožnosti.

Naj bo kakor koli: Erik je sklenil, da se bo boril za Marijine pravice. V dolžnost si je štel, da ne sme dopustiti, da bi Roger užival sadove svojega tatinskega početja, na kar je po grdem izdajstvu nad dekletom z gotovostjo računal.

Uboga Marija! Mladeničeve misli so se spet ustavile pri njej. Neizmerno žalost je čutil, ki ga je težila ko črna mora. Marija! To ime je šepetal in v tem trenutku se mu je zajedlo v srce spoznanje, da Marijo ljubi. Vkljub vsemu! Ob tem spoznanju je vzdrhtel. V resnici? Marijo ljubi? Ali sploh ve, kaj je ljubezen? Do zdaj ni vedel, v tem trenutku pa jo je spoznal. V tej noči se je prvič zgodilo, da se mu je to čustvo zajedlo v srce in v tej noči je Erik prvič bil žrtev najbolj nasprotujočih si misli in občutkov.

V trenutku je mislil na to, da Marijo ugrabi in odjezdi z njo v divjino, potem pa se je spet porogljivo in zlovoljno smejal samemu sebi. Kako je bil zdaj podoben mišljenju in čustvovanju v otroških letih! To ni bilo mišljenje zrelega moža, ki vede nikdar ne krene z ravne poti in ne pusti, da bi bežna čustva zavičadala nad njim... Potem je spet sanjal o mirnem domu v trdi zimi, ko sneg zatpa vse izhode in so hiše do slemena v snegu — in o ljubki ženi, ki se suče okrog ognjišča. On sam dela za Benjamina lesene meče. Pri tej misli se zasmije samemu sebi. Lesene meče? Kaj bo Benjamin z njimi? Pa glavec bi se do solz smejal. K Mariji bi tekkel in ji šepetaje rekel: „Marija, s tvojim možem ni vse v redu. Danes dela lesene meče, jutri bo morda izrezoval lesene pupe in zibke in bo od Willa zahteval, naj se igra z njimi. Pamet je izgubil!“

ene najbolj dragocenih ruskih zasebnih knjižnih zbirk. Ta zbirka obsega okrog 80.000 zvezkov, med katerimi jih je 63 tisoč v ruskem jeziku. Mnoge med njimi so velike knjižne redkosti. Zbirko si je omislil v zadnjih desetletjih prejšnjega stoletja sibirski veletrgovec Judin in je v Krasnojarsku, mestu, kjer je živel, zgradil za njo posebno poslopje. Ko je nastala nevarnost, da bi revolucija uničila to knjižnico, jo je Judin prepustil Američanom za 40.000 dolarjev. To je predstavljalo komaj eno tretjino tega, kar je bil veletrgovec svoječasn zanj sam izdal. Drugi del Judinove zbirke je baje še vedno v arhivu v Krasnojarsku in ga doslej še niso uredili.

Velik del francoskega zlatega zaklada na oto-

in so mu najbrž oteli življenje, ker so poškodbe resnega značaja.

Nočni tatovi odpeljali med iz desetih panjev. V mesečni noči na 11. oktober so vlomili tatovi v čebelnjak g. kanonika v Novi Cerkvi Pavla žagarja. Odtrgali so močno obešanco in so izropali ves med iz desetih najboljših panjev. Ukradeni med so odpeljali na majhnem vozičku, ki je pokazal s svojim tirom sled in smer za tatovi. Upati je, da bodo storilci kmalu izsledeni in na varnem.

Hujše krvavo dejanje. V Žerovincih pri Svetinjah je prišlo do hujšega krvavega dejanja. 38 letnega Franca Miheliča je napadla na povratku proti domu skupina fantov in mu je bila prizadeta življenjsko nevarna poškodba. Poškodovanega so spravili v ptujsko bolnišnico.

Krava ukradena. V Lešanih pri Apačah pri Gor. Radgoni je bila v noči ukradena posestniku Štefanu Klenac osemletna krava. Za storilcem ni sledu.

Nasilni svatje so bili obdelani z noži. Nedavno se je vršila v Trnju v Prekmurju svatba, na katero so poleg povabljenecv prišli tudi nepovabljeni fantje, preoblečeni v maškare. Gostje so jih sprva bili veseli, ker so jih s svojimi šalami zabavali. Ko pa je to trajalo le predolgo, so jih začeli odganjati, da bi se gostija lahko nemoteno nadaljevala. Toda nepovabljeni se za njihove opomine niso zmenili, temveč so svoje norčije nadaljevali. To pa je nekega gosta tako razjezilo, da je potegnil nož in ga zasadel mlademu fantu Pavlu Duh med rebra.

Holandska pokrajina v jeseni z mlinom na veter

Vlom v blagajno. V Kranju so navrtali poklicni vlomilci blagajno »Kovine«, ki je bila v uradnih prostorih. Iz blagajne so pobrali ves denar v znesku 25.000 din.

Ukradeno rezervno avtomobilsko kolo izsledeno in vrnjeno lastniku. Hugonu Uhlir, ravnatelju gostilničarske zadruge v Laškem, je bila ukradena v Dolnjem Logatcu s tovrnega avtomobila 10.000 din vredna gumijasta kolesna oprema. Ko se je mudil nekaj dni za tem g. ravnatelj v Celju v neki trgovini, je slučajno slišal dva moža, ki sta skušala gumijaste obroče, s katerimi razpolaga

neki možki iz Dol. Logatca, prodati. Ravnatelj je predal zadevo policiji, ki je dognala, da je ukradel rezervno avtomobilsko kolo neki žagar iz Dol. Logatca. Policija je ukradeno kolo zaplenila in vrnila lastniku.

Vlom pri dveh inženirjih v Ljubljani. V Ljubljani je bilo v eni noči vlomljeno kar pri dveh inženirjih v Levstikovi in Škrabčevi ulici. Prvi inženir je oškodovan za 5000 din vrednosti, drugemu je bilo ukradeno zlatnine kar za 40.000 din. Ker sta bila izvršena oba vloma skozi okno v prtilični stanovanji, ju je zagrešil isti vlomilec.

Potepuhov in delomrznežev je vedno več!

(Dopis iz Slovenskih goric)

Toliko potepuhov, kakor se jih v sedanji dobi klati po kmečkih naseljih, posebno tu na meji, pa še ne pomnimo!

Pride ti v hišo, največkrat z robato besedo zahteva — ne prosi — jedi in pijače. Ko ga vprašaš, kakšnega poklica je, ti odgovori: »Saj vidite, brezposeln sem!« In potem sledi zabavljanje čez vse: državo, vlado, bana, škofa, duhovnike, oblasti itd. Če mu ponudiš kmetško delo pri hrani in primerni dnini, ti ponudbo gladko odkloni, češ da ni vaje takega dela. Moj sosed je lansko zimo tri take postopake zjutraj, ko so vstali, povabil v gozd, da bodo pomagali podajati drva iz globokega brezna do ceste. Ponudil jim je dobro kmečko hrano, domačo pijačo, še cigarete, stanovanje in 15 din dnevno. Veste kako so mu odgovorili? »Jedli in pili bi že, cigarete in 15 din bi tudi sprejeli, a drva si pa kar sami nosite iz grabna!«

Mi teh bremen na kmetih ne moremo več vzdržati! Nekaj bo oblast morala storiti. Najbolje bo, da po vzorcu drugih držav brezposelne zbere občina ali banovina v posebne delavske kompanije, katere naj zaposli pri cestah, regulacijah, pri sekanju in spravlanju drv na planinah itd. Naj bodo tam pod stroгим nadzorstvom in naj se jim da tudi primerna prehrana ter nekaj plače. Na drug način se ta nadloga ne bo dala odpraviti.

Ze sedaj se ponavljajo tatvine, vlomi in ropi drug za drugim. Nešteto je kmetij, kjer so odnesli vlomilci vso mast, moko, žito, obleko, perilo in tudi denar. Tako so posestniku Niklu v Selnici te dni ponoči pokradli iz jedilne shrambe vso svinjsko mast z mesom in drugimi jedili vred. Ob Božiču so ravno istemu kmetu pokradli lepo pitane purane. Reče je kmet ali trgovec, ki ga v dobi sedanje draginje obiščejo taki ponočni gostje in mu vse

Od leve proti desni: Jugoslovanski zunanji minister Cincar Marković, grški ministrski predsednik in zunanji minister Metaxas, turški zunanji minister Zoglu

ku Martinique. Po nekem sporočilu skandinavskega brzojavnega urada računa ameriški tisk s tem, da bodo Zedinjene države v bližnjem času zasedle francoske in holandske kolonije v Ameriki. Prihod ameriških rušilcev pred francoski otok Martinique, ki ga blokirajo Angleži, smatrajo za prvi znak, da hočejo Američani »čuvati svoje koristi«. Ti dogodki okrog Martiniquea so že zavoljo tega pomembni, ker so Francozi spravili tja velik del svojega zlatega zaklada. Govorijo o zlatih palicah v vrednosti ene milijarde dolarjev. Ta zaklad, če res obstoji, bi mogel vsekakor vzbujati zanimanje Angležev kakor Američanov.

Aeroplani v samaritanski službi. Nemška

Človek bi res lahko izgubil pamet pri takem sanjarjenju. On in Marija! Ali ga ni odposlala pri Walserjevih zaradi Aspleta? In vendar je on imel prav! Pozneje je med Marijo in Rogerjem moralo priti do neprijetnega nastopa, ki pa Eriku ni bil znan. Zdaj Marija vsaj ve, kdo je ta Roger. A tudi to mora vedeti, kdo je Erik Folkman! Najbrž že ve. Mladenič je s tem mirnim zaupanjem zrl v bodočnost, da se je Marija spremenila. Čim bolj je poskušal premostiti razdaljo med Marijinim in svojim srcem, tem drznejši so postajali njegovi načrti.

Toda nenadoma so ugasnile mavrične barve njegovega zaupanja. Temeni oblak jih je zasenčil. Erik si ni mogel pojasniti, kako je prišlo do te nagle spremembe. K dvomu se je še pridružila neka nepojmljiva jeza. Ali se more zanesti na ženo, ki se je ogrevala za tega lopovskega Rogerja? Ali ni nalašč zatiskala oči pred njegovimi lopovščinami? Erik tega ni mogel pozabiti. Teh misli se ne bi mogel rešiti in njegovo srečo bi vedno vznemirjalo nezaupanje. Ali Marija ni takoj verjela čenč, ki so se širile o njem v zvezi z Anito Orloga? Stem ga je ponižala, ker ga je postavila v vrsto čisto navadnih fantalinov.

Erik je vstal in spet šel pred hišo. Hladni nočni zrak mu je dobro del. Misli so se mu uredile, živci se pomirili. Vedno je hodil po ravni poti, tudi zdaj jo bo

našel. Nekaj ga mami, da bi stopil na stranpot, a tega se mora otresti.

Če bi Erik zdaj poznal Marijine misli, bi kmalu našel pravo pot. Tudi deklica ni mogla spati to noč. Toda na Erika je malo mislila in četudi mu je od časa do časa posvetila bežno misel, so jo polnili popolnoma drugačna čustva kot so bila Erikova. Marija ni imela niti najmanjšega prijateljskega čustva do mladeniča. Njeno čustvo je bilo odvrtnost, ki ga je samo za trenutek zasenčilo začudenje nad tem, da se je Erik zvečer postavil za njene pravice. Začudenje je bilo samo bežno, ker je Marija takoj iztuhtala razlago. Erik je vedno vročekrvni igralec trenutka: pretepač, ki se vedno vtika v zadeve drugih. Samo priliko išče, potem pa mu je vseeno, ali je Anita Orloga, ali Marija Linscott vzrok divjega pretepanja in streljanja. Gotovo je tako. Tudi tedaj v Zlati jami... Kako se je že zgodilo? Komaj se je poslovil od nje, je odšel v Brienovo gostilno in začel pretep zaradi Anite Orloga. Zdaj pa se je zaradi nje pretepal z Mehikanci. Marija se je trpko nasmehnila. Roger je res zloben človek, sam satan, toda v enem je imel prav: v presoji Erika Folkmana. Roger je dejal: »Erik je ženskar in igralec, ki se rad igra s samokresom. Lovec je, kateremu je vseeno, ali je plen žival ali človek.«

V Rogerjevih besedah je mnogo resnice, četudi je morda nekoliko pretiraval. Marija je zardela, ko je pomislila na moške nagone, ki jih ni razumela, temveč

odnesejo! Orožništvo tudi vsega ne zmore, ko ima na stotine drugih poslov.

Prosimo gospoda bana, da odredi nekaj odločnega proti potepuhom! Svojim kmečkim so-trpinom in trgovcem pa priporočam, da se takoj zavarujejo proti vlomski tatvini. Taka zavarovanja sprejema tudi »Vzajemna zavarovalnica«, ki je naš domač zavarovalni in slovenski zavod. Meni je tako zavarovanje zelo ugodno uredil glavni zastop »Vzajemne« v Mariboru. Za sedaj je edina uspešna pomoč proti lopovom in roparjem zavarovanje proti vlomski tatvini.

Po svetu

Bolgarija preureja svoje šolstvo, in sicer po nemškem vzorcu. V to svrhu je referent ministrstva prosvete, za pouk in vzgojo Tabakov obiskal Nemčijo in Italijo, da je proučil tamošnje šolsko ustrojstvo. Bolgarija namreč namerava svoje šolstvo povsem prilagoditi šolstvu totalitarnih držav.

Francoski tovariši: pod tem imenom je ustanovljena v Franciji nova mladinska organizacija. To mladinsko gibanje ima namen, da združi vse francoske sile, ki so bile doslej razdeljene na razne politične, verske in športne organizacije. Cilj mu je: popolna obnova Francije. V to svrhu hoče v mladini poživiti voljo, služiti domovini brez omejitve, častno, disciplinirano in hrabro. Mladina je uvidela, da je framsonski in socialistični internacionalizem pahnil Francijo v nesrečo, zato hoče v vseh mladinskih krogih poživiti požrtvovalno ljubezen do domovine.

Izpoved katoliških dijakov v Švici. Katoliška švicarska zveza vseučilišnikov je nedavno imela svojo letno skupščino v mestu Freiburgu. Navzočih je bilo okoli 500 samih študentov. S tega svojega kongresa so izdali katoliški študenti oklic, v katerem med drugim izpovedujejo: »Prisegamo zvestobo vsemogočnemu Bogu, pod čigar očitnim varstvom je bila naša domovina od začetka svoje zgodovine. Zvesti švicarski tradiciji (izročilu) hočemo svoje sile posvetiti ostvarjenju krščanske ideje. Hočemo živo krščanstvo, ki bo v današnjih dneh nosilec preporoda. Ime božje ne sme biti samo svečana formula (oblika) v ustavi, marveč mora božja volja biti najvišji zakon zasebnega in javnega življenja. Splošna blaginja naj ima prednost pred zasebnim interesom.«

Ali si upate pridobiti »Slovenskemu gospodarju« vsaj enega novega naročnika?

samo megleno slutila. Njene misli so zablodile od Erika spet k Rogerju. Še vedno je lebdela pred njo njegova visoka postava. V duhu je videla porogljiv smeh na njegovih ustnicah. Tat! Tat! Vkradel se je v njeno lastnino in jo hoče oropati njej in njenim mlajšim bratom in sestram. In tega človeka je nekoč tako cenila in mu zaupala! V dlani je pokopala obraz in šele čez dolgo časa je mogla premagati razburjenost, ki jo je prevzela. Nenadoma se ji je zazdelo, da je naloga, katero si je nadela, neizvedljiva. Njene misli so treščile ob voljo tega lopova, ki gotovo ne bo izbral sredstev v borbi zoper njo. Potem pa je v duhu zagledala svoje brate in sestre, za katere mora skrbeti. Roke je vzela z obraza. Njene oči so se svetlikale v solzah. Sklenila je, da bo nadaljevala borbo za dosego svojih pravic, četudi bo morala žrtvovati življenje.

Okno je bilo odprto, v sobo je prihajal etvilični duh, ki je Marijo omamljal. Temu se je pridružil vonj svežega gorskega zraka. Marija ga je s polnimi pljuči vdihavala. Vstala je in stopila k oknu. Ozrla se je na skalnate vrhove, nad katerimi so gorele zvezde. Oblaki so odplavali. Pregnal jih je veter, ki je pihal od vzhoda. Nebo je bilo jasno, polni mesec se je kopal v srebrni svetlobi. Marija je zamišljena zrla obrise gora in nebeški obok, ki je bil posut z milijardami zvezd.

Dolgo je sanjalarila o preteklosti, sedanjosti in bodočnosti. Erik Folkman ni bil deležen njenih misli. Tisti

Kako je danes na Japonskem

Dne 27. septembra je radi vedno večje pomoči Amerike Angliji bila v Berlinu podpisana vojaška trojveza: Nemčija-Italija-Japonska s ciljem, da se prepreči ameriška pomoč Angliji. S podpisom te pogodbe je Japonska nehote stopila pred oči skoraj vseh prebivalcev Evrope, kajti s pogodbo je bila tako rekoč potegnjena v krog vojskujočih se držav v Evropi. Zato je prav, da si tudi bralci »Slov. gospodarja« ustvarijo jasno sliko o vrednosti japonskega zavezništva in temu namenu naj služi sledeče vrstice.

Ovisnost Japonske od Amerike

Odkar je v Evropi vojna, je Japonska postala popolnoma odvisna od Zedinjenih držav Severne Amerike. Od Nemčije ne more nič več dobiti, od Anglije pa tudi ne. Leta 1939. je japonski uvoz raznih strojev, bakra, železa in jekla iz Amerike neverjetno narasel. L. 1938. je 56% vojnega materiala, ki so ga Japonci uvozili, odpadlo na Ameriko in samo 21% na Anglijo. V letu 1939. so pa Japonci kupili od Amerike že 90% svojega celokupnega uvoza železa in jekla, 90% gasolina, 94% avtomobilov, kakor tudi velike količine specialnega jekla in raznega drugega blaga, tako da znaša vsota, ki so jo Japonci plačali v letu 1939. Američanom za kovine, nafto itd. 10 milijonov dolarjev.

Ali more Rusija nuditi Japoncem to, kar jim nudi Amerika?

Če bi Rusija, ki je svoje koristi zvezala s koristmi Nemčije z nenapadno pogodbo lanskega leta, dala Japoncem odviske kovin iz nafte, bi tega blaga Japonci ne imeli s čim plačati. Oni, ki govorijo o možnosti, da se Japonska pridruži Rusiji, kažejo popolno nepoznanje Japonske izvozne trgovine. Japonski izvoz namreč sestoji v glavnem iz surove svile, ki jo delajo iz uvoženih surovin, iz konzerviranih rib in sadja ter raznih otroških igračk, torej iz samih takih stvari, ki jih Rusija pod nobenim pogojem ne potrebuje in katere Rusi sami proizvajajo v zadostni količini. Japonci ne morejo oskrbovati Rusije s stroji, kvalificiranimi delavci in inženirji, kajti teh Japoncem samim zelo primanjkuje. Z eno besedo: Japonci ne morejo oskrbovati Rusije s tem, kar Rusi potrebujejo, in prav tako Rusi ne morejo nuditi Japoncem tega, kar oni potrebujejo za vojskovanje.

In Kitajska?

S svoje strani bi Japonci bili pripravljeni, nuditi Rusom velike ugodnosti, da bi s tem prenehala ruska pomoč Kitajski. Toda malo

verjetno je, da bi Japonci pri tem uspeli prej, preden bodo Američani začeli proti Japoncem izvajati najstrožje ukrepe. Japonski osvajevalni cilji ne bodo mogli biti ustvarjeni, če bo Rusija oskrbovala Čankajška in če bo istočasno Japoncem onemogočen uvoz iz Amerike.

Lahko se postavi vprašanje: Če Rusi ne morejo pomagati Japoncem, tedaj ne morejo pomagati niti Kitajcem? Toda stvar je drugačna. Kitajska se v tej vojni naslanja na svoje številčno nadmočje v ljudstvu, dočim je Japonska zasnova svoje vojne pohode na modernem orožju. Radi tega lahko Kitajska nadaljuje svoj odpor tudi z zmanjšanim oskrbovanjem v orožju, ki ji ga nudijo Rusija, Amerika in Anglija, dočim Japonci ne morejo zmagati na Kitajskem, niti obdržati že osvojenega ozemlja, če ne bodo imeli dovolj modernega orožja in drugih za vojskovanje potrebnih pripomočkov.

Namesto novega reda — nov nered

Japonska je doslej uspela samo, da ustvari »nov nered« v vzhodni Aziji. Kitajska vlada, ki vzdržuje zveze z demokratičnimi silami, še vedno drži v šahu vse kitajske pomembnejše sile in osebnosti. Vsi Kitajci od najnižjih do izobražencev, bankirjev in srednjega stanu, žele, da se domovina razvija na demokratični podlagi s pomočjo inozemskih posojil in urejene trgovine s tujino. Ako pa Amerika ne bo v dovoljni meri delala na to, da obdrži svobodno Kitajsko, bo Kitajska mnogo prej padla pod oblast voljševizma, kot pa pod japonski fašizem.

Japonci protestirajo

Velika japonska podjetja niso do danes bila proti vojnemu krogu, ker je industrija prav tako kot vojska želela dobiti oblast nad bogato Kitajsko. Dokler je zmaga na Kitajskem izgledala lahka in dokler Amerika ni nastopila proti novemu redu v vzhodni Aziji, so vsi Japonci pričakovali koristi od zasedbe Kitajske. Toda ameriška prepoved izvoza, kitajski odpor, katerega ni konec, finančna kriza in ogromni državni proračuni, katerih Japonci še niso nikdar doživeli, je vse preobrnilo. Narod protestira zaradi pomanjkanja riža, rib, zelenjave, premoga itd., radi česar ne more delati industrija, ki je vsled tega tudi spremenila svoje mišljenje. »Suh« in lačni političarji, kakor piše vladni tisk, so začeli dvigati glave in napadati vlado.

Ton tiska, ki je podvržen strogi cenzuri, napoveduje, da mnogi elementi smatrajo, da je prišel njihov čas. Listi in narod so se začeli spraševati, kdaj se bo končalo ostvarjanje no-

mož, ki se je ponovno pojavil pred njenimi dušnimi očmi, je bil Roger Asplet, najboljši plesalec v Cruceru, mestecu, v katerem je ona doraščala. Marija je ravno tedaj dozorovala v dekle in megleno začutila želje bodoče žene, ko je spoznala Rogerja. Še vedno ga je tako videla pred seboj kot prvega dne: pravičen moški obraz, raven nos, črne oči, ki so plamtele ko ogenj v vetru. Te oči so jo kmalu začarale... Rogerja je spoznala na veselici. Nekajkrat sta zaplesala, potem pa se je Roger ponudil za spremljevalca. Sprejela je ponudbo in ker dotedaj iz življenja ni poznala drugega, ko skrb za brate in sestre, so ji mladeničeve sladke besede odpirale nov svet. Roger se je povsod pojavljal, kjer je bila ona. Sčasoma se mu je privadila in si dopovedovala, da ga ljubi. Roger jo je obiskoval tudi na Walserjevem domu, ko je tam prebivala, in njej je laskala njegova pozornost.

Potem je prišlo spoznanje. Na nekem izletu sta zaostala za družbo; nazadnje sta zašla. Ona je šele tedaj, ko je bilo že prepozno, opazila, da je Roger uprizoril to namenoma. Fant jo je hotel poljubiti. Branila se je in ko je uvidela, da hoče Roger izrabiti njeno nemoč, se je v njej vzbudilo nekaj, kar je prej dremalo. Prisilila je Rogerju zausnico in mu povedala take, da se je umaknil. V tem trenutku ga je zasovražila. Zbežala je. »To boš še obžalovali,« je zaklical za njo. Zastutila je, da jo bo prav tako sovražil ko ona njega. Roger je kmalu odpotoval. Kam je šel, nihče ni vedel. Njegov odhod pa tudi

vojna sanitetska služba uporablja v čedalje večji meri za prevažanje ranjenecv letala, ki so se izkazala že v vojni v Gran Chacu v Juž. Ameriki, v španski državljanski vojni in med vojno na Poljskem. V teh aparatih je prostora za osem ležečih, težko ranjenih oseb ali za dva in dvajset sedečih lažje ranjenih. — Med vožnjo oskrbuje sanitetno osebje ranjence. Letala so pobarvana belo in označena z rdečim križem. Doslej so, kakor poročajo nemški listi, rešila letala že mnogim tisočem možem zdravje in življenje, med njimi kakšnih 1000 ranjenih. — Vojake s strelji v trebuh so mogli n. pr. v najkrajšem času, ki je trajal največ štiri ure, prepeljati v kakšen kazaret v zaledju k operaciji. —

vega reda v vzhodni Aziji. Članek v razširjenem listu »Kokuminu« je odkrito povedal razpoloženje narodnih mas s sledečo ugotovitvijo: »Obstoji meja narodnega potrpljenja in prenašanja trpljenja. Vlada si mora postavljati cilje, katere narod v resnici lahko ustvari. Narod ne more brezskrajno trpeti. Sedanje prilike

predstavljajo dolgo pot, kateri se ne vidi konca in katera nima končnega cilja.«

Iz gornjih bežnih slik si lahko vsak bralec »Slov. gospodarja« ustvari jasno sliko o položaju Japonske z ozirom na sedanje razmere na svetu.

Kratke tedenske novice

Za predsednika novoustanovljenega banovinskega prehranjevalnega urada v Ljubljani je bil imenovan g. Franc Snoj, bivši minister, za podpredsednika pa g. inž. Lambert Muri, šef banovinskega kmetijskega oddelka.

Opazna se mrzlično diplomatsko delovanje vseh držav. Posvetovanja se vrše v Washingtonu, v Londonu, Ankari, Moskvi itd. Opazovalci pripišejo tem posvetovanjem važne posledice.

Bukarešta je zapustila 13. oktobra večina članov angleškega poslanstva. Ostali se bodo odpravljali tik pred prekinjenjem odnošajev med Anglijo in Romunijo.

Po podatkih nevtralnih opazovalcev je zbranih v Romuniji 400 nemških stanih častnikov in 20.000 vojakov. Prišlo pa bo v Romunijo še deset divizij nemške vojske.

Po poročilih iz Londona je začela Rusija blokirati in kontrolirati obalo ob Črnem morju. Po istih poročilih je bila pri tem potopljena ena romunska in ena jugoslovanska ladja.

Madžarska se čuti po dunajski razsodbi vojaško močnejša kot Romunija, ki ima sedaj komaj 13 milijonov prebivalcev in v vojaškem pogledu povsem nemogoče meje.

Predsednik turške republike je sklical za 1. november narodno skupščino.

Mussolini je prisostvoval na svojem nadzorovalnem potovanju v minulem tednu vojaškim vajam v Črnem vrhu nad Idrijo ob navzočnosti prestolonaslednika Umberta. Iz Gorice se je podal v Padova.

V pomorski bitki v noči na 12. oktober so po italijanskih poročilih izgubili Angleži eno križarico, Italijani pa dve torpedovki in enega rušilca.

Mussolini je obiskal pred dnevi vas Baone pri Padovi, kjer živi 139 družin s 1080 otroki. Na vsako mater odpade povprečno sedem otrok.

Francoška vlada v Vichyju je sklenila, da ne sme biti zaposlena nobena poročena Francozinja. Vsak Francoz, ki je dovršil 60. leto in ne bo iskal zaposlitve, bo prejemal 3000 frankov mesečne rente.

Cene v Nemčiji so poskočile v sedanji vojni le za 3,9%, kar pomeni, da so se v prvem letu svetovne vojne dvignile cene 12 krat več kot v sedanji vojni.

V oblasti Gdansk in v zahodni Prusiji je po izjavi pokrajinskega vodje Foersterja do danes v nemških rokah 1,2 milijona hektarov zemlje, ki je bila prej poljska. Te dni se bo tam naselilo 5000 nemških družin iz Litvanske in 100.000 iz Besarabije.

Angleški ministrski predsednik Winston Churchill je bil soglasno izvoljen namesto odstopivšega Chamberlaina za predsednika konservativne — največje angleške — stranke.

Angleži bodo blokirali veliki francoski otok Madagaskar tako dolgo, dokler bo poslušen Petainovi francoski vladi. Onemogočiti hočejo otoku vsak dovoz hrane.

Neko finsko podjetje je začelo s proizvodnjo živinske krme iz celuloze.

Po ljudskem štetju v Zedinjenih ameriških državah so našli letos aprila 131 milijonov prebivalcev.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

G. župnik in duhovni svetnik K. Kumer na zadnji poti. Zadnjič smo poročali, da je umrl v Konjicah g. Karel Kumer, duhovni svetnik in upokojeni župnik. Pogreb blagopokojnega se je vršil v Konjicah 9. oktobra. Poleg ljudskih množic mu je posodilo zadnjo pot 31 gg. duhovnikov. Pogreba so se udeležili tudi mariborski gg. stolni kanoniki: Rudolf Janežič kot zastopnik škofa, dr. Ivan Žagar in dr. Jožef Mirt ter kanonik Pavel Žagar iz Nove Cerkve. V cerkvi se je poslovil od blagega rajnega konjiški g. arhidijakon Franc Tovornik, ki je podal s prižnice pregled pokojnikovega življenja in delovanja, nakar je opravil še sv. mašo za dušnico. V pogrebnem sprevedu so bili poleg izrednega števila ljudstva zastopniki vseh uradov v Konjicah: načelnika, sodišča, občine, konjiške in prihovske, davkarije in drugi številni ugledni zasebniki. Navzoča je bila tudi šolska mladina ljudske in meščanske šole z učitelstvom. Od cerkve proti pokopališču se je razvil dolg spreved, v katerem so bili tudi gasilci, Marijina družba, Dekliški krožek in Slovenski fantje v krojih ter z zastavami in pevski zbor. Od odprtem grobu sta se po opravljenih molitvah poslovila od pokojnika kanonik g. dr. J. Žagar v imenu pravz. škofa in sedanji prihovski g. župnik.

Smrt revice. V nedeljo, 6. oktobra, smo v št. Lovrencu na Dravskem polju pokopali 28 letno Anico Tumpej, p. d. Ručarjevo. Pokojna je bila revica od rojstva. Naj v nebesih uživa srečo, ki je mnogi iščejo na zemlji v bogastvu!

80 letni cerkveni ključar umrl. Pretekli ponedeljek smo spremljali na zadnji poti cerkvenega ključarja in posestnika, 80 letnega Janeza Predikaka iz Lancove vasi v župniji Sv. Vid pri Ptuj. Kako je bil priljubljen, je pričal pogreb, katerega se je vkljub slabemu vremenu udeležilo mnogo faranov. Poleg tega se je pogreba udeležila vsa tukajšnja šola, saj je bil pokojni dolga leta predsednik in odbornik krajevnega šolskega odbora, kjer je z vso verno podpiral delo šole. Bil je tudi župan prejšnje lancovske občine. Zlasti pa se je odlikoval v službi cerkvenega ključarja, ki jo je zgledno opravljal nad 40 let. Tako je ljubil svojo farno cerkev, da je lani še sam osebno zanj pobral vso zbirco. Peš k sveti maši ni mogel iti, zato pa se je rad pripeljal z vozom. Prav mlo ga je bilo takrat videti, ko je že ves sledjen rad prižgal sveče ob nedeljah pred svetim opravilom. Bil je kristjan, ki ga je danes treba iskati, vzor krščanskega moža in očeta. Upamo, da mu je Bog že prižgal za vse te zasluže večno luč. Pogreb je vodil ob asistenci dema-

tega gg. župnika in kaplana g. župnik s Ptujke gore p. Konstantin Oceppek. Pogreba sta se udeležila še p. Karel Jehušič, prejšnji tukajšnji župnik, in naš rojak p. Marjan Gojkošek. Ob odprtem grobu se je z ginjivimi besedami poslovil od rajnega p. Konstantin, pevski cerkveni zbor pa mu je zapel pesem v slovo. — Na sedmini so pogrebi zbrali 120 din za šolsko kuhinjo. Sin g. Janez Predikaka, uradnik davčne uprave v Ljubljani, pa mu je daroval 100 din za farne reveže in 50 din za šolo. Vsem za lepi dar iskrena hvala, drugim pa v priporočilo, da se tudi z malim darom spomnijo revežev in otrok ter tako najlepše počaste spomin pokojnega!

Mati trpinka umrla v Letuša. Po dolgem in mučnem trpljenju je odšla k večnemu Sodniku po plačilo Marija Zaveršnik, roj. Vodovnik. Bog jo je odpoklical ravno na prvi petek v mesecu. Koliko je rajna pretrpela za časa svoje bolezni, to ve ljubi Bog in ona sama. Imela je namreč raka na želodcu in je iskala zdravja pri raznih zdravnikih in bolnišnicah, a brez uspeha, ker je bila bolezen že preveč vkoreninjena. Pokopali smo jo prvo nedeljo v mesecu na župnem pokopališču v Braslovčah ob obilnem številu sosedov in prijateljev. Pokojna zapušta sina in hčerko, ki pa sta že oba poročena. Blagi pokojnici sveti večna luč — svojem pa naše sožalje!

Znan vinogradnik in naš dolgoletni dopisnik umrl. V starosti 60 let je umrl pri Sv. Bolfenku na Kogu g. Robert Košar. Rajni je bil znan vinogradnik in organizator vinarskih združenj. Bil je večkrat poslan kot gospodarski izvedenec v inozemstvo ter je sodeloval pri sklepanju trgovinskih pogodb s sosednimi državami. Zadnja leta je pustil javno delovanje in je živel zase na svojem lepem vinogradnem posestvu pri bolfanski župni cerkvi. Blagi Robert je po prevratu mnogo dopisoval v »Slov. gospodarja« in se je trudil s peresom, da bi dvignil naše slovensko vinogradništvo ter kmečko vinsko trgovino. Pokopan je bil ob obilni udeležbi 11. oktobra na bolfanskem farnem pokopališču. G. Robertu svetila večna luč, žalujoči ženi naše iskreno sožalje!

V cvetu moške dobe je dne 6. oktobra v Dol. Lendavi v Prekmurju umrl Belovč Jožef, ki ga je dolgo časa mučila zavratna in huda bolezen. Pokojnik je zapustil mlado ženo in štiri nepreskrbljene otroke. Naj mu bo lahka zemlja!

Dva fanta-trpinka umrla v Galiciji pri Celju. V nedeljo, 15. septembra, je umrl v Zavrhu po hudi mučni bolezni 34 letni Franc Veber, p. Počenov Franc. Rajni je bil znan kot izvrsten

Pogostoma je bilo moč vojakom s streljivo glavo le zavoljo hitrega prevoza in hitre operacije rešiti vid. Za marsikatero ranjenca, ki še nikoli ni letel, je bil prvi polet obenem rešilni polet za njegovo življenje.

Eden glavnih vzrokov poraza v Franciji. Posebno temno poglavje predstavlja v tej evropski vojni francoska municija. Bilo je nešteto slučajev, ko je protitankovska municija odrekla v najbolj nevarnih trenutkih osredotočenih napadov nemških oklopnih enot. Slaba municija za topove, za protitankovska orožja, metalece min in strojnice je v mnogočemu pripomogla k zlomu morale francoskega vojaka. Deončarski krogi pripisujejo slabo

ni vzbudil posebne pozornosti, ker Roger v mestu ni imel prijateljev. Prišel je bil kot tujec in je tudi tujec ostal. Le med mladino, ki se je zbirala na veselnicah, je imel nekaj znancev. A tudi ti niso žalovali za njim, ker je vedno nekako zviška gledal nanje.

Marija spočetka ni niti sanjala o tem, da bi mogel Roger imeti kake skrivne namene. V njem je videla samo svojega izvoljenca, ki jo nesebično ljubi in jo bo vzel za ženo. Šele po tistem nastopu na izletu in po njegovem odhodu je začela o vsem natančneje razmišljati. In čim več je mislila, tem bolj je prihajala do prepričanja, da je imel Roger z njo posebne namene. V tem prepričanju jo je utrjevalo njegovo zanimanje za zgodbo o Rajskem dolu. Kar gorel je od radovednosti in nestrpnosti ter jo nenehoma prosil, naj mu pove to zgodbo. Svojo prošnjo je utemeljeval z izgovorom, da ga take pravilne zgodbe zelo zanimajo. Verjela mu je. Na Walserjevem domu mu je razodela skrivnost, da je ona dedič Rajskega dola; na zemljevidu mu je pokazala kraj, v katerem se razprostira ta dol. Povedala mu je tudi, kake težave ima glede te posesti. Dol je odkril in si priuštil stari oče. Njegov sin, njen oče, je bil državni uradnik. Bil je bolehal v preproženem z delom, zato se ni zmenil za dedekovo odkritje. Smejal se je pretiranim govoricam o lepoti in bogastvu Rajskega dola. Podarilna listina, s katero je bil dobil stari oče v last to zemljo, se je bila izgubila. Kaj

torej pomaga dedičem Rajski dol? To bi sicer lahko dokazali, da je neki Linscott bil obdeloval dolino, težko pa bi utemeljili, da so oni pravi dediči in imajo pravico do zemlje. Rajski dol je prav za prav postal svobodna zemlja, ker nihče ni mogel z gotovostjo povedati, čigav je: Linscottov ali državni?

Linscottovi so bili prijavili svoje zahteve po Rajskem dolu in že desetletja iščejo v zemljiških uradih podarilno listino. Nevada se je bila ravno tedaj pridružila Zedinjenim državam. Bila je divja dežela, oblasti spočetka niti niso vedele, kaj naj začno. Mesta so nastala in prešla. Zlatokopi so prišli. Srebrne rudnike so odkrili in Nevada je čez nekaj let postala v pridobivanju srebra prva dežela na svetu. Danes je vse to že preteklost; rudniki so opuščeni in nihče ne ve, kje je bil dal dedek vknjižiti svojo posest in kje se nahaja listina. To so bili divji, neurejeni časi, ki so že zdavnaj minuli.

Roger je za vse to vedel. Ona sama je nevede vzbudila v njem misel na prisvojitve te pravilne doline. Roger je bil živinski trgovec in si je vedno želel, da bi postal farmer (posestnik). Marija mu je brez zle slutnje vse povedala in pokazala. Upala je, da ji bo pomagal. Namesto tega pa je skrivaj poiskal Rajski dol in se je v njem naselil.

Te misli so mučile Marijo. Zdaj, ko se je za trenutek spomnila na Erika, ki se je zaradi nje stpel z Rogerjem,

Obnovite križe na grobovih!

Došla je nova zaloga
Kristusovih kovinskih trupel.

Cena je sledeča:

navadni:				
velikost 7 cm	cena	din	7	—
nikel:				
velikost v cm:	13	16	18	20
cena din:	10	20	26	40
mesing:				
velikost v cm:	13	16	18	20
cena din:	12	21	30	45
močni kovinasti:	25 cm	din	45	—, 80 cm
		din	75	—
leseni:				
velikost v cm:	30	35	40	
cena din:	45	70	54	150

Pridite in si oglejte te lepe izdelke!

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

in marljiv zidar. Pred leti je bil zaposlen pri gradnji neke vile v Ljubljani, kjer je padel z odra ter se tako poškodoval, da so mu v bolnišnici odrezali levo nogo. Od tedaj je začel bolehati, lotila se ga je kostna jetika, kateri je sedaj po velikem trpljenju podlegel. Rajni France je bil ve-sele narave, rad je prepeval in bil dobre volje. Bog mu daj večni mir in pokoj, užaloščenim staršem, bratu in sestram naše sožalje! — Komaj so utihnili zvonovi, ki so peli slovo rajnemu Francu, že so se na večer 17. septembra spet oglašili in naznanjali tužno novico, da je zaspal v Gospodu Doler Jožef ali kakor smo ga vsi klicali: Johanov Jožek v Zavrhu. Potrebno je, da se ga spomnimo tudi v »Slov. gospodarju«, saj je bil rajni delavec, kakršnih je danes žal zelo malo. Po poklicu mizar, je storil mnogo v korist drugim. Vsek ga je rad imel in ga prosil v »šterce«, tako da je imel dela zmeraj več ko dovolj. Prišla pa je mu denj srčna vodenika, kateri je po dolgem trpljenju podlegel v starosti 41 let. Žalujejo sorodnike naj tolaži Bog, obema fantoma pa daj Bog večni mir in pokoj!

Smrtna kosa pri Sv. Rupertu nad Laškim. Dne 2. septembra je v Sv. Petru zatislil svoje trudne črke božjemu počitku oče Blaž Pirnat, star 81 let. Bil je to mož stare, poštene korenine, vrl gospodar, vzoren kristjan; nikoli v svojem življenju ni bil resno bolan; božje poti na Brezje, Višarje in celo v Benečijo je vselej obiskal peš. Lepo, srečno je živel, lepo tudi umrl, kakor umrje pravičen človek. Blagi starček, počivaj v miru! —

si o njem še vedno ni mogla ustvariti jasne slike. Izbrisati ga je hotela iz spomina, ker si je dopovedovala, da je res navaden pretepač, ki hoče pač zmagovati, in mu ni mar, ali se pretepa za dobro ali za slabo stvar.

Nenadoma se ji je zdelo, da je mimo okna švignila senca. Zdelo se ji je, da je šel mimo Erik. Kaj naj stori? Erik najbrž še vedno čaka nanjo. Gotovo ga muči vprašanje, zakaj je odšla brez slovesa. Čeprav ga je smatrala za ženskarja in pretepača, ga je vendar pomilovala.

Marija je pogledala po ulici gor in dol. Prepričati se je hotela, ali je res kdo šel mimo okna. Mesec se je bil skril, zaradi tega spočetka ni videla nikogar. Po daljšem opazovanju pa se ji je zazdelo, da na nasprotni strani ulice vidi človeško postavo.

Marija je spadala med ljudi, ki ne morejo prenašati negotovosti. Tudi v tem primeru je hotela biti na jasnem. Vzela je električno žepno svetilko, ki je svetila precej dobro. Spet je stopila k oknu in posvetila v temno noč. Svetlobni pramen je obsvetlil moško postavo. Nenadna svetloba je moža tako iznenadila, da se v prvem trenutku niti ni mogel zganiti in se je šele čez čas spomnil na beg.

Svetilka je v naslednjem trenutku ugasnila. Marija je pritislila obe roki na prsi, kolena so se ji tresla od strahu.

»Moj Bog!« je šepetala. »Roger je spodaj!«

V celjski bolnišnici pa je 17. septembra po kratkem trpljenju umrl Hrovat Janez, posestnik iz Malebreze. Komaj eno leto in štiri mesece je bil poročen, star šele 39 let, je podlegel zavrtni bolezni. Klicali so ga k vojakom, pa se je pre-

sellil k največji armadi na tej zemlji. Užaloščena žena je dala rajnega prepeljati iz Celja na domače pokopališče. Rajni Janez je bil tih, miren značaj, priden delavec, skrben mož; zdaj pa je vse pre-stal. Bog mu daj večni mir!

Ena najvažnejših točk v Sredozemlju

Stoletne ruske želje

Pravijo, da je med Rusi zopet oživel načelo Petra Velikega: »Ne zahtevamo zemlje, temveč vode!«

Sedanji dogodki, ki se s tolikšno naglico odigravajo, da jim človek komaj sledi, pa čedalje bolj kažejo, da le ni več daleč dan, ko bo Rusija res skušala, če drugače ne bo šlo, tudi s silo uresničiti svoje večstoletne želje in si izvojevati prosto pot skozi Bospor in Dardanele na Sredozemsko morje, pa če bo to drugim državam, ki si laste izključno oblast v Sredozemlju, prav ali ne.

Važnost Dardanel

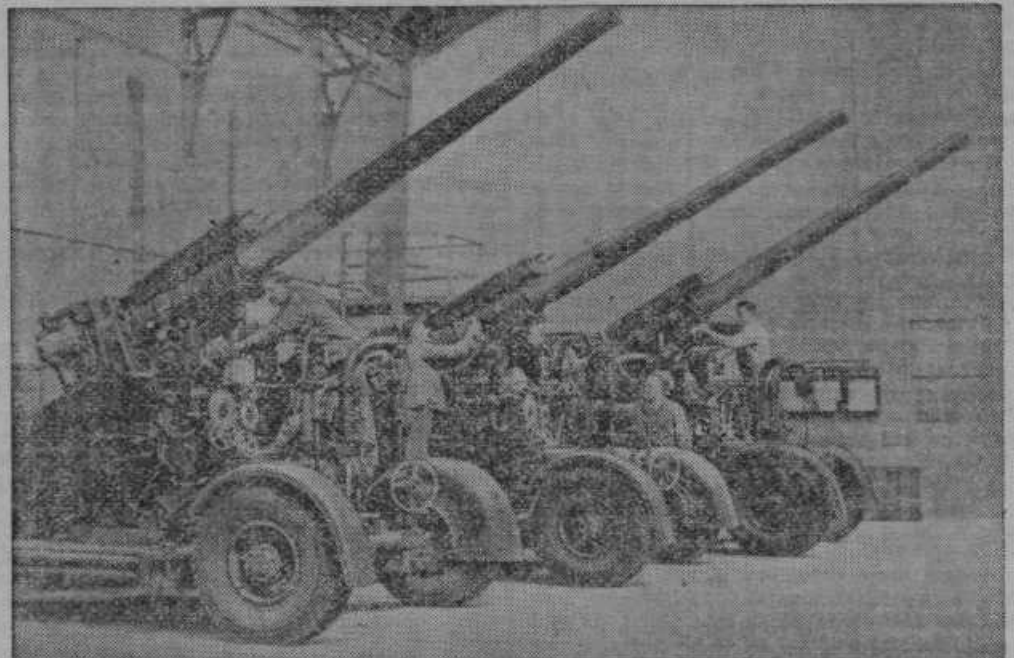
Za Gibraltarjem in Suezom so Dardanele najvažnejša točka v Sredozemlju. Gospodar Dardanel je obenem tudi gospodar Črnega morja. Konferenca v Montreuxu je dala to velevažno ožino, ki je bila vedno predmet sporov med velesilami, Turčiji. Toda že takrat se je

pojaviло zaradi tega nezadovoljstvo v angleški in italijanski admiraliteti. Kazalo je, da se bosta obe velesili spopadli pred Dardanelami in potegnili v boj tudi Turčijo in Grčijo. Poleg tega se je oglašila še sovjetska Rusija z zahtevo, da mora dobiti njena mornarica popolnoma prosto pot do Sredozemskega morja. Načelo Petra Velikega: »Mi ne zahtevamo zemlje, temveč vode«, je ostalo tudi današnji sovjetski Rusiji.

Da je ostala Turčija po svetovni vojni z eno nogo tudi v Evropi, se mora zahvaliti samo dejstvu, da se velesile nikakor niso mogle spoznameti glede Dardanel. Pa saj se vendar ne morejo že dolga stoletja. V bojih proti Turkom so se vedno bale, da bi katera od njih izvojevala končno zmago in postala tako nekega dne lastnik tega ključa Evrope in Azije.

Zahteva Turčije

Lozanska konferenca leta 1923. je določila v Dardanelah demilitariziran pas, dolg 40 km.

Protiletalski topovi, ki jih uporablja angleška armada, morejo streljati 9600 metrov visoko. Torej bi mogli streljati čez najvišjo goro na svetu. Top odda na minuto 24 strelcev. Je kalibra 9.7 cm.

Začutila je nepojmljiv strah. Zazdelo se ji je, da preži Asplet nanjo in ji zaradi tega grozi nevarnost.

V zbeganosti ni vedela, kaj naj stori. Le to je čutila, da potrebuje nekoga, ki jo bo branil. Spomnila se je na Erika. Skočila je k oknu in zaklicala njegovo ime.

Erik je slišal Marijin klic in je prihitel iz sobe.

»Gospodična Marija, tu sem!« je odgovoril glasno.

Ko je Marija slišala njegov glas, si je ogrnila ruto in hitela iz sobe.

Erik je stal pri vratih.

Marijino srce je takoj mirno in enakomerno utripalo. Sama sebe ni razumela. Zdelo se ji je, da je na varnem, na drugi strani pa je že obžalovala svojo prenapetost.

»Kaj se je zgodilo?« je vprašal Erik, ko je videl njeno razburjenost.

»Erik, ali ste vi bili malo prej na ulici?«

»Večkrat sem bil na ulici,« je odgovoril mladenič.

»Nisem mogel spati in sem se sprehajal zunaj.«

Marija je potegnila z roko po čelu. Ni vedela, ali je žrtev kakega previda, ali bolne domišljije.

»Zelo sem razburjena,« je dejala. »Nisem računala na taka doživetja. To je bilo preveč zame.«

»Gotovo,« je odvrnil mladenič, ki je mislil, da je Marija govorila o streljanju v gostilni.

Medtem se je mesec spet priklil iz oblakov. Erik je šele zdaj videl Marijin obraz.

kakovost francoske municije sabotaži delavstva v municijskih tovarnah. Pri tem opozarjajo, da je bilo v francoskih tovarnah okoli 30.000 komunističnih celic, ki so z vsemi silami sabotirale vojno produkcijo in vseh poljih. Levičarji pa zopet dolže desničarske lastnike industrijskih tovarnov, da so uporabljali za izdelovanje municije in vsega vojnega materiala manjvredne ali celo ničvredne surovine.

Vlak rabil 7 let, da je prispel na cilj. Na postaji Porto Bolivar v Tekساسu v Združenih ameriških državah, je bilo brati pred nekaj časa sledeče oznanilo: »Vlak, ki se je odpeljal 6. septembra iz Beaumonta, bo došel po vsej priliki s sedemletno zamudo.« Zadeva, ki je podobna aprilski šali, je vendarle

Zaklonišče proti letalskim bombam za posameznike v Berlinu

tako da so mogle vse ladje svobodno in neovirano pluti iz Egejskega morja v Marmarsko in skozi Bospor v Črno morje ter obratno. Izvajanje določb te konference bi morale jamčiti Italija, Anglija, Francija in Japonska z vso svojo oboroženo silo.

Turčija je neprestano zahtevala dovoljenje, da bi smela zopet zgraditi utrdbe na obalah te morske ožine s 3500 metrov širokim vhodom.

Narava je poskrbela za obrambo

Okrog tega naravnega prekopa med Evropo in Azijo so bile vedno trdnjave. Sledovi utrdb na dardanelskih obalah vodijo v sivo preteklost. V zadnjih letih je zgradila Turčija najmodernejše utrdbe. Na polotoku Galipoli, ki leži na severni, evropski strani, kjer so bili v svetovni vojni hudi boji, je že narava sama poskrbela za obrambo. Strme in visoke obale, ki so dobile še okrogle stolpe s težkimi topovi, morejo v polni meri zaščititi dostop k tej ožini z boka. Evropska in maloazijska obala, ki tvorita nekak zid ob dardanelski ožini, imata že na njenem čelu dva silna stražarja: Kap Hele in Kum Kale.

Kap Hele in Kum Kale

Ti dve utrdbi spadata med najsodobnejše in najmočnejše sploh. Na galipoljskem grebenu

okrog Kapa Hele je kakih 20 utrdb, Kap Hele sam pa ima 13 najtežjih obalnih topov. Na sosedni strani pa je Kum Kale z 11 podobnimi topovi. Vzhodno so štiri močne trdnjave, galipoljsko stran pa varuje še 28 različnih utrdb na kraju, kjer je ožina najširša (7200 metrov). Tu bi sovražnika pred desetimi polji min pričakoval del turške vojne mornarice, v prvi vrsti nekaj podmornic. Tudi najmočnejši nasprotnik se ne bi mogel prebiti skozi dvojni pas utrdb (20 jih je na maloazijski strani), obalnih baterij (na vsaki strani okrog 30 topov) in min do najširše ožine (1 km) med Kild Baro in Čanko. Od tu pa se veriga utrdb vleče na obalah Marmorskega morja do širine Nagare.

Čeprav se morda zdi, da je vsa ta obramba naperjena proti sovražniku iz zunanje, egejske strani, ne smemo pozabiti, da tudi vhod iz črnomoške strani ni zavarovan že pred samim Carigradom. Štiri velika polja min zapirajo pristop k Carigradu, cela vrsta prenovljenih utrdb na azijski in evropski obali bi skušala preprečiti vdor ruske vojne mornarice v

Pazite pri
BATERIJAH
na znamko
CROATIA

Marmarsko morje. Po nekaterih virih ima Rusija zdaj v Črnem morju okrog 150.000 ton vojnega brodograjskega s sto podmornicami.

Na svetu ni nezavzetne trdnjave

Dardanele se zde res skoro nezavzete. Vendar je rekel francoski admiral Darlan pred tremi leti, da ni na svetu trdnjave, ki bi bila nezavzeta, če so njena obrambna sredstva šibka. To je bilo v polni meri tudi dokazano v sedanji vojni. Za uspešno obrambo Dardanel bi bila potrebna večja mornarica, kakor jo ima Turčija, in več protiletalskih topov, kot jih ima vsa turška protiletalska obramba.

Dopisi

Mežiška dolina

Črna pri Prevaljah. Zapustil nas je priljubljeni g. kaplan Lojze Fajdiga. Premeščen je v Beltince v Prekmurje, kjer mu želimo nadaljnjega uspeš-

nega delovanja. K nam pa je bil dodeljen dosežljivi šentiljski g. kaplan Čergulj Štefan. Novemu gospodu želimo, da bi se čimprej udomačil in življal pri nas ter vneto stal ob strani vseh tistih, ki jim je pri srcu napredek naše katoliške prosvete

Nemški daljnostrelni top, s kakršnimi obstreljujejo Nemci s francoske obale južno angleško obalo

resnična. Pred sedmimi leti so iz Beaumonta spustili proti Portu Bolivarju namreč majhen vlak. Med potjo je nastal silen vihar, ki je povzročil poplavo in razdejal deželo daleč naokrog. Železniški nasip je porušilo in vlak je obličal v vodi. Ko je voda upadla, so potniki in osebje bredli peš do Porta Bolivarja, ki ni bil več daleč. Lokomotiva in vozovi so potem sedem let tičali na svojem mestu. Nihče se ni brigal zanje. Šele sedaj se jih je usmilil novi ravnatelj železniške družbe. Dal jih je na mestu za silo popraviti in je odredil, naj se vlak slavnostno odpelje v Porto Bolivar.

80 letni ženin ugrabil 70 letno nevesto. V vasi Kalabikionu v okolici Drame v Grčiji je 80-

»Marija,« je dejal, »vam je potreben svež zrak. Če hočete, pojdiva na sprehod. Potem boste lažje spali.«

»O sprehodu ni govora,« je odkimala Marija, ki je sklenila, da ne bo sprejela Erikovega predloga.

»Vsiljiv seveda nočem biti,« je smehljaje odvrnil mladenič. »Mislil sem pač, da vam bo sprehod dobro storil.«

Marija ga je pogledala in se začudila, kako moreta lepi, odkriti moški obraz tako varati.

»Oprostite!« je dejala nekam zamišljeno. »Saj sem vam hvaležna za skrb, ki jo imate z menoj. Ne vem, kako se vam naj še posebej zahvalim?«

»Če na to mislite, potem vas takoj zapustim,« je odgovoril Erik.

Marijo je ta odgovor presenetil. Pozabila je na odvrtnost, ki jo je čutila. Nenadoma je začutila zaupanje do Erika, zazdela se ji je, da je možat in je veselo odgovorila:

»Potem se pač ne bom zahvaljevala. Če vam je za sprehod, pa pojdiva!«

»Primitve me za roko, da boste lažje šli!« ji je ponudil Erik desnico.

Marija je ubogala. Zazdela se ji je, da bi ob strani tega mladeniča varno stopala do konca sveta.

9.

Marija je čutila potrebo po razgovoru z Erikom. V sobo se za ves svet ne bi vrnila. Bolj se je bala zdaj te sobe, ko brezmejnega gozda, ki se je razprostiral pred njo. In to je bil pravi vzrok njene odločitve.

Sprehajalca sta zapustila mestce. Počasi sta se bližala goram. Nanje se je vzpenjala ozka steza, ki se je vila med visokimi drevesi. Nočni mir je tako tajinstveno vplival na Marijo, da se je nehote stisnila k Eriku. Po nekod je bila popolna tema, ker mesečina ni mogla prodreti skozi gosto listje. Potem se je spet odprla kaka jasa, ki se je kopala v blede mesečini.

Brez cilja sta se vzpenja vse više. Niti za hip nista pomislila na to, kako otročja sta, ko po nepotrebnem blodita po tej skalnati stezi. Vodila ju je nejasna želja, da bi se rešila ozke doline in z njo vred vsega zemeljskega zla. Naposled sta prispela na vrh in se razgledala po okolici, ki jo je posrebrila mesečina. Gora je bila zadnji izrastek mrkega, skalnatega gorskega grebena Sierra Nevade. Dolina, ki se je razprostirala pod goro, je bila še rodovitna, toda proti vzhodu se je že videla puštinja. Med dvema gorskima grebenoma se je vlekel pust svet.

Marija se je obrnila in pokazala proti vzhodu na skalnate izrastke.

»Tja hočem priti!« je dejala polglasno.

in vzgoja narodno zavedne mladine. — Dekliški krožek je preteklo nedeljo po rani sv. maši imel svoj redni letni občni zbor. Naša dekleta so pod vodstvom spretnih organizatorke in predsednice DK zdravnice gospe dr. M. Ramšakove v tihem in skromnem delu kljub težkim razmeram mnogo naredila. Na predlog gospe doktorice, ki radi pre-zaposlenosti ni mogla več sprejeti predsedstva, so dekleta soglasno izvolila za novo predsednico gospodično Vilmo Černic. Občnemu zboru je prisostvoval tudi novi duhovni vodja g. kaplan Čergulj Stefan, ki je izrazil veselje nad dosežanim delom in obljubil za naprej krožku pri njegovem delovanju vso svojo pomoč.

Dravska dolina

Maribor. V nedeljo, 13. oktobra, je bil na Betnavi občni zbor Zveze dekliških krožkov, ki je bil prav dobro obiskan kljub slabemu vremenu. Podana je bila jasna slika smotrenega in plodonosnega delovanja naše škofijske dekliške organizacije, ki jo vodi kot duhovni voditelj g. Drago Oberžan. Predsednik Prosvetne zveze g. dr. Josip Hohnjec je spregovoril dekletom poučne in spodbudne besede, omenjajoč opomin papeža Pija XII., da mora katoliška mladina sodelovati pri obnovi in gradnji človeške družbe (naroda in države) na osnovi krščanskih načel.

Dravsko polje

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Te dni je komisija izplačala posestnikom odvzeto zemljo za preložitve odseka banovinske ceste od župnišča do nove hiše občinskega sluga g. Jožefa Perka, ki je pri kopanju temeljev odkril pomembne izkopnine iz starih rimskih časov. Upamo, da bo cesta prihodnje pomlad dovršena. — Dne 20. oktobra, v nedeljo, bo po večernih občni zbor Fantovskega odseka. Vse zavedne fante od fare vabimo v vrste organizirane slovenske mladine! — Na praznik Kristusa Kralja bomo uprizorili svetovno znani misterij (skrivnostna igra) iz kraljestva smrti »Mrtvaški ples«. Že zdaj vlada za to pretresljivo-veličastno igro daleč okoli velikanjske zanimanje.

Ptujska gora. Velika pridobitev za Ptujsko goro je novi studenec na severno-zahodni strani pod cerkvijo, ki ga je tako lepo uredil Higijenski zavod v Ljubljani. Izvir je že star in gotovo znan vsem romarjem in obiskovalcem Ptujske gore, saj je to trgu in cerkvi najbližji javni studenec, samo da je bil prej zelo zanemarjen in zaradi velikega blata skoraj nedostopen. Voda pa zelo nevihtna. Tam, kjer je bilo prej največje blato, stoji sedaj lep studenec na ročno sesalno, poglobljen, betoniran in popolnoma zaprt z betonsko ploščo. Ves prostor okrog studenca pa je lepo zravnan in kanaliziran, tako da je sedaj voda čista in zelo blazilna, posebno za utrujene romarje. Sedaj bi se morale še temu primeru urediti stopnice, ki vodijo s trga k studencu. Higijenskemu zavodu v Ljubljani se ptujskogorska javnost lepo zahvaljuje na tej važni pridobitvi, ki ni samo v korist najbližje okolice, ampak služi za ukras in ponos vse Ptujske gore. Enako se zahvaljujemo občinski upravi in g. župniku, ki so tudi veliko pomagali pri tej pridobitvi. — Pred več kakor 500 leti je nastala romarska cerkev na Ptujski gori po za-

Pri lenivosti črevesa, kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa odstranjuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaprtje spodnjih organov na poraba »Franz-Josefove« vode izbornu urejudo-ro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da redje funkcijo črev.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

Stala sta pred zapuščeno leseno bajto, v kateri so ovčji pastirji iskali zavetje pred nevihtami. Marija je bila utrujena od dogodkov te noči in od vzpenjanja ter je sedla na leseno klopi. Oči je dvignila proti nebu, ki je bilo posejano z milijardami svetlih zvezd. Dolgo je strmela v višavo. Potem pa ji je pogled zablodil proti velikemu smrekovemu gozdu. Blizu klopi je stala mogočna smreka. Skoraj sto metrov visoko deblo se je popolnoma ravno dvigalo proti nebu. Marija je občudovale zrla drevesnega orjaka, ki je že dolgo stoletje kljuboval silnim viharjem.

Zrak je bil hladen, čeprav je vela le rahla sapica. Marija ni čutila mraza. Preveč je bila zatopljen v misli. Nenadoma je vzdrlhela. Preplašil jo je divji zajček, ki se je zbudil v bližnjem grmu, in jo v zavesti nevarnosti odkuril.

Erik je medtem nabral nekaj suhljadi in je zanetil ogenj, da bi se Marija ogrela. Prasketanje ognja je vzdramilo verigo, ki je potem preplašeno skakljala z veje na vejo.

Mladenč je nanosil velik kup suhljadi. Plamen je visoko plapolal in osvetlil Marijino postavo. Deklica je zamišljeno strmela v ogenj.

Erik je sedel na kamen, Mariji nasproti. Nekaj trenutkov jo je molče opazoval, potem pa je vprašal:

»Marija, kako ste si upali brez vsakega spremstva v te divje kraje?

Igrajte sledeče igre:

GRUDA UMIRA. 5 moških in 3 ženske osebe. Vsečina: Kmet, drži se svoje zemlje, da gruda ne umrje! Cena 12 din.

KRIŽ IN SOVJETSKA ZVEZDA. 20 moških oseb. Vsečina: Boj med krščanskim in boljševiškim nazorom. Cena 8 din.

IZGUBLJENA OVCA. 5 moških in 7 ženskih oseb. Vsečina: Čustvena igra, primerna za mesec vernih duš, verska vsečina. Cena 7 din.

GUZAJ. 13 moških in 3 ženske osebe. Vsečina: Domača zgodovina, zgodba znanega Guzaja. Cena 12 din.

MIKLOVA ZALA. 18 moških in 5 ženskih oseb ter zbori. Vsečina: Zgodovina naših bojov proti Turkom. Cena 10 din.

NAŠA APOSTOLA. 14 moških in 5 ženskih oseb ter zbori. Vsečina: Sv. Ciril in Metod nam prinašata pravo sv. vero. Cena 10 din.

DVA PARA SE ŽENITA. 7 moških in 3 ženske osebe. Vsečina: Silno zabavna igra, polna zmešnjav in veselih rešitev. Cena 14 din.

POSTELSKI ZAKLAD. 7 moških in 5 ženskih oseb. Vsečina: Iz domače zgodovine o Pošteli pri Mariboru. Bolj za mladino. Cena 7 din.

PRI HRASTOVH. 6 moških in 6 ženskih oseb. Vsečina: Dramatični dogodki iz vsakdanjega življenja. Resna dejanja! Cena 14 din.

ZASAD. 9 moških in 2 ženski osebi. Vsečina: Naša razpuščena družstva zopet zaživijo. Igra o našem druženju delu. Zelo aktualna vsečina. Cena 12 din.

Tantjeme za igranje. Kdor kupi pet izvodov, je tantjeme prost, kdor pa kupi manj kot pet izvodov, pa plača 25 din za vsako predstavo.

Knjige je naročiti v

KNJIGARNI TISKARNE SV. CIRILA V MARIBORU

naliziran, tako da je sedaj voda čista in zelo blazilna, posebno za utrujene romarje. Sedaj bi se morale še temu primeru urediti stopnice, ki vodijo s trga k studencu. Higijenskemu zavodu v Ljubljani se ptujskogorska javnost lepo zahvaljuje na tej važni pridobitvi, ki ni samo v korist najbližje okolice, ampak služi za ukras in ponos vse Ptujske gore. Enako se zahvaljujemo občinski upravi in g. župniku, ki so tudi veliko pomagali pri tej pridobitvi. — Pred več kakor 500 leti je nastala romarska cerkev na Ptujski gori po za-

obljubi ljudi iz plemiškega stanu. Za romarje je bila zidana, romarji so jo vzdrževali. Časi so se medtem zelo spremenili. Cerkev je v teku petih stoletij veliko pretrpela in je po dobi Jožefa II. bila prepuščena zobu časa, ki je na njej občutno glodal, vse do leta 1937. Takrat je lavantinski g. knezoškof izročil varstvo tega Marijinega svetišča oo. minoritom iz Ptuja, ki so se z g. p. Konstantinom na čelu lotili njene ohranitve in obnove. Za streho, ki je bila pred dvema letoma popolnoma prenovljena, je kričala zunanost cerkve po nujnem popravilu. In sedaj je že tudi to delo z božjim blagoslovom in po Marijinem varstvu izgovorjeno. Delo je izvedeno zelo smotno po navodilih strokovnjakov. Vsa privlačnost starine in umetnosti je ohranjena. Z velikimi žrtvami domačinov kakor tudi številnih prijateljev Ptujske gore je to veliko delo pripeljano h koncu. Vsem naj ljuba Mati gorska obilno poplači! Zavedati se pa moramo, da kakor je nekdanj, tako je tudi danes lepota in bodočnost tega narodnega svetišča odvisna od tega, koliko ga bomo smatrali za narodni spomenik, za našo skupno last, naše skupno svetišče in zavetišče. Zato bomo v nedeljo, 20. oktobra, prihiteli prijatelji Ptujske gore od blizu in daleč k slovesni blagoslovitvi, katero bo opravil ob asistenci številne duhovščine g. Alojzij Sagaj, dekan iz Hoč, pri pozni službi božji. V soboto ob 18 bodo slovesne večernice in enournu pritrkavanje z vsemi zvonovi. Za sv. spoved bo tudi priložnost.

Dravinjska dolina

Gorca-Zg. Pristava, Popovce. Kot običajno vsako leto, tako je tudi letos že tretjele prestopila Dravinja svojo silno vijugasto strugo med zgornjaj omenjenimi kraji ter razlila blatne valove daleč naokoli po travnikih in njivah, odnašajoč s seboj vse, kar se ni pravočasno odstranilo, za seboj pa puščajoč razrvana obrežja, pesek in kamenje po travnikih, blato, hlođe in drugo navlaženo pa po njivah. Odkar se regulira Loznica, pridri ob kolikaj večjem deževju kot hudournik ter spremeni v par urah vso dolino v jezero, ki traja po par dni, preden odteče. Škoda, ki jo trpe lastniki ob Dravinji ležečih zemljišč, je ogromna. Klasificirana so sicer s I. do III. razredom, v resnici pa jim pristaja VII. do VIII. obdoba. Trpe pa tudi javna pota in ceste, ki so posebno v Popovcih za prevoz še tistih malenkosti, ki jih pridelamo, nesposobna. Zgode se tudi razne nesreče, posebno če povodenj traja par dni in je treba ljudem po opravih iz kraja v kraj, kakor se je pripetilo pred nekaj leti ob popovski mostu lastniku večjih vinogradov v Gorci, kamor se je hotel ob času poplave prepeljati z vozom po občinski cesti, čez katero so drveli umazani valovi, ki so spodnesli konja, voz z gospodarjem in voznikom prevrgli ter vse skupaj kotatili v nekaj metrov oddaljeno strugo, iz katere so ljudje šele čez par dni izlekli voz in mrtvega konja. Sreča, da sta gospodar in voznik obvisela na vejah ob strugi rastočih vrh, raz katerih se je ljudem posrečilo po nekaj ur trajajočem nevarnem reševanju otehi ju gotove smrti. Prav na istem mestu je naslednje leto odneslo še dva delavca, ki sta namerala iti na delo v Gorco, katerega so prav tako šele proti večeru rešili s čolnom. Enake nesreče bi iz-

Marija ni takoj odgovorila. Na Rogerja in nočno prikazen je mislila. Nazadnje se je premagala. Odvrnila je pogled od ognja in ga obrnila k Eriku. Počasi je odgovorila:

»Odgovor je enostaven. Dobro veste, da sem sama na svetu in poleg tega moram skrbeti za šest bratov in sester. Marsičesa sem se že lotila, da družina ne bi trpela pomanjkanja. Najprej sem bila tajnica nekega časnikarja, potem sem v Los Angelesu delala v neki trgovini. Zdaj sem v banki, v kateri se tudi mlajša sestra uči in poleg tega se pripravljam za učiteljski izpit. Moja največja želja pa je, da bi imela nekaj lastne zemlje, hišo, črede...«

»Hrabra ženska ste!« je z začudenjem dejal mladenč.

Marija je hotela vstati, toda Erik ni pustil.

»Ne maram poklonov!« je hladno rekla.

Ko je mladenč odmaknil roke, je vstala in nadaljevala:

»Mislim, da ni prav, da sem ponoči sama z vami tu vrh gore.«

Erik se je zasmejal in je odvrnil:

»Gospodična Marija, vse je odvisno od razmer. Vi ste me že večkrat žalili, a bom skušal vse pozabiti. Morda se v skrbi za vas res nisem vedno brezhibno obnašal, a zagotavljam vas, da sem vedno imel najboljše namene.«

(Dalje sledi)

letni starec Karapaskalis na izviren način prišel do neveste Anastazije Filaktu. Ker so sorodniki neveste nasprotovale snubljenju, se je starec odločil, da 70 letno »deklet« kratkomalo ugrabi. Ljubila sta se že 25 let, toda za poroko sta se šele pred kratkim odločila. Ker so njeni sorodniki odsvetovali, da bi tako stara šla v zakon, se je nevesta odločila, naj jo ženin s silo odvede na dom. Stari Karapaskalis je neke noči udrl v hišo 70 letne izvoljenke ter jo odnesel na svoj dom. Sorodniki so se potem vdalji ter je bilo ženitovanje v navzočnosti vse vasi.

Brzi vlak, ki bi hotel doseči sonce, bi moral voziti 70 let po 100 km na uro.